10-21/15/1980

BM Titkárság Irattári példánya

XXI. ÉVFOLYAM 9. SZÁM BELSŐ HASZNÁLATRA! 1980. SZEPTEMBER 25.

BELÜGYI KÖZLÖNY

A BELÜGYMINISZTÉRIUM HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

Szám	Tárgy	Old.
	Miniszteri utasítás	
15/1980. (BK 9.) BM	A szabálysértési jogszabályok végrehajtásáról — — — — — — — —	85

HATÁLYON KÍVÜL HELYEZVE 27/2001. (BK. 11.) BM ut.
Módv. 17/1983 mód. ut
16/1985 —"
17/1987 "
25/1999.

Miniszteri utasítás

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének 15/1980. (BK 9.) számú utasítása

a szabálysértési jogszabályok végrehajtásáról

Az 1979. évi 10. számú törvényerejű rendelettel és más jogszabályokkal módosított 1968. évi I. törvény (a továbbiakban: Sztv), valamint a 19/1979. (V. 11.) MT számú rendelettel és egyéb jogszabályokkal módosított 17/1968. (IV. 14.) Korm. számú rendelet végrehajtására kiadom a következő

utasítást

I.

A törvény hatálya

1. Arra nézve, hogy a feljelentett diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvez-e, az adatokat szolgálati úton kell beszerezni. Ha a feljelentés vagy az eljárás egyéb adatai alapján a mentességet élvező személy felelőssége valószínűnek látszik — az elbírálást megelőzően, valamint az ügy jogerős befejezése után — az iratokat a szolgálati út megtartásával a BM ORFK Igazgatásrendészeti Csoportfőnökség Rendészeti Osztályára (a továbbiakban: Rendészeti Osztály) kell felterjeszteni.

2. a) Országgyűlési képviselővel szemben az eljárás külön engedély nélkül lefolytatható. Az eljárás során azonban vele szemben nincs helye

— elővezetésnek, illetve elővezetés kilátásba helyezésének,

— elzárás kiszabásának, illetve a pénzbírság elzárásra történő átváltoztatása kilátásba helyezésének,

— a határozat nyilvános közzétételének,

— idézés és határozathozatal céljából formanyomtatvány felhasználásának.

b) Az országgyűlési képviselő ügyében hozott jogerős határozat egy példányát — a szolgálati út megtartásával — fel kell terjeszteni a Rendészeti Osztályra.

A szabálysértést elkövető személy felelőssége

3. A „szándékosság" és a „gondatlanság" fogalmára vonatkozóan a Btk rendelkezései az irányadók.

A felelősséget kizáró okok

4. A „jogos védelem", a „végszükség", a „kényszer", a „fenyegetés" és a „tudatzavar" fogalma tekintetében a Btk-ban, illetőleg a Btk miniszteri indokolásában meghatározottakat kell figyelembe venni.

5. A rendőrség vagy a rendőrség tagja ellen elkövetett hatóság vagy hivatalos személy megsértésének szabálysértése esetén a feljelentés megtételére az illetékes rendőrhatóság vezetője vagy az általa felhatalmazott személy jogosult.

A szabálysértés elévülése

6. A határidőhöz kötött kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetén az elévülésre az Sztv 10. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés vonatkozik.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /1

7. Az elévülést a tényállás tisztázása érdekében tett intézkedések (idézés, az elkövető meghallgatása, szakértő kirendelése, tárgyalás) szakítják félbe. A lakcímfigyelőzés, az ügyek egyesítése, a priorálás vagy az előzetes intézkedések során foganatosított más cselekmények azonban nem szakítják félbe az elévülést.

Értelmező rendelkezések

8. a) A szabálysértési eljárás bármely szakában merült fel bűncselekmény alapos gyanúja, az ügy iratait haladéktalanul át kell tenni (az eljárás szakától függően átirattal vagy határozattal) az illetékes bűnügyi szervhez.

b) Bűncselekmény és szabálysértés elhatárolásához vitás esetben az illetékes ügyész állásfoglalását kell kérni.

II.

A pénzbírság

9. A pénzbírságot helyettesítő elzárás napjainak számát úgy kell meghatározni, hogy az

— az elkövetőt a pénzbírság megfizetésére ösztönözze,

— a pénzbírság összege a kilátásba helyezett elzárás napjainak számával maradék nélkül osztható legyen.

Az elkobzás

10. a) A szabálysértési hatóság a lefoglalt dolog elkobzásáról vagy visszaadásáról az ügy érdemében hozott határozatban rendelkezik.

b) A tiltott fényképezés miatt lefoglalt filmeket, képeket az elkobzást elrendelő első fokú határozat meghozatala után — az eljárási iratoktól elkülönítve — a titkos ügykezelés szabályai szerint kell kezelni.

c) A lefoglalt, illetve elkobzott filmet a bűnügyi technikussal kell előhívatni vagy másoltatni.

d) Az elkobzott

— lőfegyvert, légpuskát, lőszert a rendőr-főkapitányság anyagi osztályára,

— rádió-adóberendezést a Rendészeti Osztályra

kell megküldeni, illetve felterjeszteni a jogerős határozat egy példányával együtt.

e) Az egyéb elkobzott dolgok értékesítését és megsemmisítését a 26/1968. (IX. 19.) PM számú rendeletben, kezelését pedig a Szabálysértési Iratok Ügykezelési Szabályzatában előírtak szerint kell végrehajtani.

A határozat nyilvános közzététele

11. a) A szabálysértési hatóság a határozat nyilvános közzétételét csak tárgyalás során és abban a határozatban rendelheti el, amelyben a büntetést kiszabta.

b) A nyilvános közzététel nem rendelhető el, ha az az elkövető számára a szabálysértéssel arányban nem álló erkölcsi hátrányt okozna.

c) A jogerős határozat közzététele 1—15 napig terjedhet. A nyilvános közzététel időtartamát a határozatban számjeggyel és szövegesen is fel kell tüntetni.

d) A határozat nyilvános közzétételének elrendelésekor a szükséges példányszámon kívül két példánnyal több határozatot kell készíteni (több helyen történő kifüggesztés elrendelése esetén annyiszor két példányt, ahány helyen a határozat kifüggesztésre kerül).

e) A közzétételre kerülő határozat mindkét oldalának jobb felső részére rá kell vezetni:

„HATÓSÁGI HIRDETMÉNY!".

f) A közzétenni rendelt jogerős határozat két példányát átirattal, posta útján tértivevénnyel (kézbesítő könyvvel) haladéktalanul meg kell küldeni (át kell adni) a közzététel végrehajtására felkért szervnek (tanácsnak, intézménynek, vállalatnak, szövetkezetnek stb.).

g) A felkért szervet az átiratban tájékoztatni kell arról, hogy a nyilvános közzététel időtartamát a határozat kifüggesztésének napjától kell számítani és fel kell a figyelmét hívni arra is, hogy

— a kifüggesztéskor a határozat egyik példányának a címoldala, másik példányának pedig a hátoldala legyen látható,

— a nyilvános közzététel utolsó napját követően a határozat mindkét példányát küldje vissza,

— ha a határozatot a közzététel ideje alatt ismert, vagy ismeretlen személy letépi, olvashatatlanná teszi, vagy más módon megrongálja, arról a szabálysértési hatóságot haladéktalanul értesítse.

h) A közzétett határozatot — megrongálása vagy megsemmisítése esetén — a közzététel még hátralevő idejére haladéktalanul pótolni kell. A határozat megrongálója ellen hatósági hirdetmény megrongálása szabálysértésének elkövetése miatt feljelentést kell tenni.

i) A kifüggesztés végrehajtása után a visszaérkezett határozatot az eljárási iratokhoz kell csatolni.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /2

Az ügyek egyesítése

12. a) Ha a szabálysértési hatósághoz ugyanazon személy ellen több feljelentés érkezett, az ügyeket a legkorábban iktatott, még el nem bírált feljelentés számán egyesíteni kell.

b) Az egyesítés előtt az elévülést minden egyes szabálysértés tekintetében vizsgálni kell.

c) Az egyesítésről az utolsóként iktatott feljelentés felzetén (borító lapján) írásban, alakszerű határozat nélkül kell rendelkezni.

d) Több elzárással sújtható szabálysértés egy eljárásban történő elbírálása esetén közömbös, hogy az eljárás ugyanolyan vagy különböző szabálysértés miatt indult.

Az előzetes fogvatartás beszámítása

13. a) A kiszabott elzárás tartamába csak az eljárás alapjául szolgáló cselekmény miatt történt őrizetbe vétel és előzetes letartóztatás idejét lehet beszámítani.

b) Az előzetes fogvatartás beszámításánál minden megkezdett napot egész napként kell figyelembe venni.

c) Az előzetes fogvatartás kezdetét a rendőri szervhez történt előállítás, illetve a rendőri szerv helyiségébe való belépés időpontjától kell számítani. Elzárás kiszabása esetén az előzetes fogvatartás kezdő időpontját a marasztaló határozaton fel kell tüntetni.

d) Az elzárás rendőrségi fogdában való letöltését követően a szabadítás napját a rendelvényre rá kell vezetni.

A büntetés elévülése

14. a) Halasztás (félbeszakítás) vagy részletfizetés engedélyezése esetén az elévülési idő kezdete az elzárás végrehajtására vagy folytatására, illetve a pénzbírság megfizetésére adott határidő utolsó napja.

b) A végrehajtás elévülése félbeszakad

— a letiltó határozat kézbesítése,

— az adók módjára történő behajtás iránti intézkedés,

— a felhívás (elzárásra átváltoztató határozat) kézbesítése,

— az elővezetés megkísérlése napján.

A fiatalkorúakra és a katonákra vonatkozó különleges rendelkezések

15. Fiatalkorú szakmunkástanuló esetén önálló keresetnek csak a szakmunkásbér tekinthető (13/1969. (XII. 30.) MüM számú rendelet 47. §).

16. a) Ha a szabálysértést a katona polgári személlyel együtt követte el, a tárgyalásra a katonát parancsnoka, illetve vezetője útján lehet tanúként idézni.

b) Amennyiben az eljárás során az állapítható meg, hogy a szabálysértést

— kizárólag a katona követte el, a polgári személy elleni eljárást az Sztv 48. § (1) bekezdés a) pontja alapján meg kell szüntetni. Ugyanebben a határozatban rendelkezni kell az ügynek — az Sztv 46. § (1) bekezdése alapján, az Sztv 28. § (1) bekezdés szerinti — fegyelmi intézkedés alkalmazása végett az illetékes parancsnokhoz való áttételére;

— kizárólag a polgári személy követte el, az eljárást a szabálysértési hatóság folytatja le;

— a polgári személy és a katona is elkövette, az ügynek a katonával szembeni áttételéről a polgári személlyel szemben hozott érdemi határozatban kell rendelkezni.

c) A határozatot mind a polgári személynek, mind a katonának kézbesíteni kell.

d) A katona, a felelősségére utaló határozat ellen fellebbezéssel, a jogerős határozat esetén felülvizsgálati kérelemmel élhet.

e) Fegyelmi eljárásra a jogerős határozat egy példányát az iratok másolatával együtt kell megküldeni.

17. A szabálysértési hatóság folytatja le az eljárást, ha

— a feljelentett a szabálysértés elkövetése után katonai szolgálatra vonult be,

— a feljelentett katona a szabálysértés elbírálásának időpontjára már leszerelt.

18. Elkobzás katonával szemben tárgyi eljárás keretében rendelhető el.

III.

Hatáskör — illetékesség

19. a) Elzárással is sújtható, illetve közúti közlekedési szabálysértéssel együtt a más hatóság hatáskörébe tartozó szabálysértés (Sztv 32. § (3) bekezdés) csak akkor bírálható el, ha az együttes eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozó szabálysértési ügy elbírálását nem késlelteti.

b) Amennyiben az elbírálás késedelmet okozna, a más szabálysértési hatóság hatáskörébe tartozó szabálysértést el kell különíteni és a feljelentés másolatát — utalva arra, hogy a rendőrség hatáskörébe tartozó szabálysértés elbírálása folyamatban van — az Sztv 46. § (1) bekezdése alapján át kell tenni az eljárásra hatás-

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /3

körrel és illetékességgel rendelkező szabálysértési hatósághoz.

20. Ha az elkövető ellen a rendőrség hatáskörébe tartozó — de nem a 19. pontban megnevezett — szabálysértésen kívül más szabálysértési hatóság hatáskörébe tartozó szabálysértés miatt is feljelentést tettek és

a) a rendőrség hatáskörébe nem tartozó szabálysértés elbírálása a tanácsi szabálysértési hatóság (vagy emellett még más szabálysértési hatóság vagy szerv) hatáskörébe is tartozik, a feljelentést az illetékes tanácsi szabálysértési hatósághoz kell áttenni;

b) az nem a tanácsi, hanem más szabálysértési hatóság (szerv) hatáskörébe tartozik, azt el kell különíteni és a feljelentés másolatát az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szabálysértési hatósághoz (szervhez) kell áttenni, utalva arra, hogy a rendőrség hatáskörébe tartozó szabálysértés miatt az eljárás folyamatban van.

21. A rendőrség és valamely felügyelet hatáskörébe is tartozó szabálysértés elkövetése miatt a rendőri szabálysértési hatóságnak kell eljárnia, ha rendőr intézkedett, illetve a feljelentés a rendőrséghez érkezett.

22. A szabálysértési előadó a rendőrhatóság vezetőjének átruházott jogkörében jár el. Az eljárás lefolytatásának törvényességéért és a határozataiért személyesen felelős.

23. a) A szabálysértési előadó — hivatalból vagy kérelemre történő — kizárásáról a rendőrhatóság vezetője írásban dönt.

b) Ha a szabálysértési előadó kizárását az elkövető (képviselője) kérte és az Sztv 60. § (3) bekezdésében meghatározott hozzátartozói kapcsolat nem áll fenn, a kizárás csak bizonyított alapos ok miatt rendelhető el.

c) Ha a kizárást az elkövető kérte, a rendőrhatóság vezetőjének döntését az elkövető előtt ki kell hirdetni, amely ellen fellebbezésnek helye nincs.

24. a) Ha az elzárással sújtható szabálysértés elkövetőjét az előzetes intézkedések során őrizetbe vették, az eljárást az előzetes intézkedést foganatosító rendőrhatóságnál kell lefolytatni.

b) A határrendészeti szabálysértés elkövetőjét — indokolt esetben — az elkövetés helye szerint illetékes rendőrkapitánysághoz kell előállítani. Az eljárást azonban az elkövető lakóhelye szerint illetékes rendőrhatóság folytatja le.

c) Ha a szabálysértésnek több elkövetője van és

— az elkövetők egyike az elkövetés helye szerinti rendőrhatóság illetékességi területén lakik, az eljárást ennél a rendőrhatóságnál kell lefolytatni;

— egyik elkövető sem lakik az elkövetés helyén, a feljelentést az ügyben keletkezett egyéb iratokkal együtt, az eljárás lefolytatása végett — a célszerűségi szempontok figyelembevételével — az elkövetők egyikének lakóhelye szerint illetékes rendőrhatósághoz kell megküldeni.

d) Közúti közlekedési baleseti ügyben az elkövetés helye szerint illetékes rendőrhatóság köteles az eljárást lefolytatni.

Ha a baleset hatása más járműre, illetve más személyre nem terjedt ki és a baleset bekövetkezése más személy magatartásával nincs összefüggésben (például a gépkocsi a vezető hibájából tolatáskor falnak, fának ütközött), a feljelentést az elkövető lakóhelye szerint illetékes rendőrhatóságnak kell megküldeni.

e) A külföldi hajósok által a Duna magyarországi szakaszán elkövetett vízi közlekedési szabálysértések miatt a Dunai Vízirendészeti Rendőrkapitányság jár el.

IV.

Az előkészítő eljárás

A feljelentés

25. A szabálysértési eljárás a szabálysértési hatóságnál iktatott feljelentés alapján indul. Ha a szabálysértést több személy együttesen követte el, valamennyi elkövetővel szemben egy feljelentésben kell eljárást kezdeményezni.

26. Közúti közlekedési baleseti ügyben kizárólag a helyszínen intézkedő rendőr megítélése szerint felelős elkövető feljelentésének van helye.

27. A szabálysértési feljelentésnek mindazokat az adatokat tartalmaznia kell, amelyek az eljárás eredményes lefolytatásához szükségesek.

28. A feljelentés általános adatai:

a) az intézkedő rendőr beosztási helye;

b) a feljelentett személyi adatai, nevezetesen:

— családi és utóneve (leánykori is),

— születési helye, éve, hónapja, napja,

— anyja neve,

— foglalkozása,

— lakcíme (ideiglenes is),

— munkáltatójának megnevezése, címe, telephelye,

— fiatalkorú esetén a szülő (gondozó vagy gyám) családi és utóneve, lakcíme, a tanintézet megnevezése és címe,

— katona esetén beosztási helye és címe,

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /4

— havi jövedelme és az eltartott családtagok száma (gyermek, szülő),

— személyi igazolványának száma (külföldi esetén állampolgársága, útlevelének, illetve lakhatási engedélyének száma);

c) a szabálysértés elkövetéséről a rendőr hogyan értesült

— észlelte,

— felkérésre intézkedett (a felkérő neve, lakcíme),

— utólag értesült (parancsnokától vagy másoktól);

d) a szabálysértés elkövetésének

— időpontja (állapotcselekmény esetén időtartama),

— helye (nyilvános, nem nyilvános hely; helyiség, utca, házszám; útszakasz és kilométerkő számának megnevezése);

e) a cselekmény leírása;

f) tanú megnevezése (név, születési hely, év, hónap, nap, anyja neve, lakcím, munkahely és címe);

g) a feljelentés keltezése, az intézkedő rendőr, valamint a feljelentést ellenőrző parancsnok aláírása.

29. A feljelentésnek a szabálysértés jellegétől és következményétől függő adatai:

a) személyi sérülés esetén; a sérültet az orvos a helyszínen részesítette-e elsősegélyben (az orvos neve), illetve kórházba szállították (a kórház megnevezése és címe); a sérülés várható gyógytartama az előzetes orvosi vélemény szerint;

b) károkozás esetén; a károkozó és a károsult megnevezése (személyi adataik, lakcímük); a kár jellege (ablakbetörés, ruházat, jármű stb. rongálódás); a kár hozzávetőleges értéke;

c) a rendőr a sértettet, illetve a károsultat a magánindítvány, illetve a kárigény megtételének lehetőségére felhívta;

d) a lefoglalás érdekében visszatartott — a szabálysértés elkövetését bizonyító vagy elkobzás alá eső — dolgok (boxer, légpuska, kártya, tiltott szerencsejáték esetén a kitett pénz stb.) megnevezése és csatolása a feljelentéshez, illetve a megőrzéssel megbízott személy neve, az őrzés helye;

e) a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel szabálysértés esetén a lőfegyver-tartási engedély száma, a kiállító hatóság megnevezése, az engedélyezett és az engedély nélkül tartott fegyver fajtája, gyártmánya, gyári száma, kalibere, illetve az engedélyezett és az engedély nélkül tartott lőszer fajtája, mennyisége;

f) légi rendészeti szabálysértési ügyben a szabálysértést megvalósító cselekmény leírásán kívül a magatartásra vonatkozó külön jogszabály megjelölése és rendelkezésének szövege;

g) közlekedési szabálysértés járművel történt elkövetése esetén

— a vezetői engedély (igazolvány) száma, a kiállító hatóság megnevezése,

— a járművet üzemeltető személy vagy szerv adatai,

— koccanásos ügyekben: az út-, a forgalmi, a látási és az időjárási viszonyok meghatározása (például: sikos útfelület, gyér forgalom, látási távolság hozzávetőleges métertávolsága, szemerkélő eső stb. Egyebekre nézve a 39/c. pontban előírt adatok);

h) kitiltás és rendőrhatósági felügyelet szabályainak megszegése esetén; az elrendelő (meghosszabbító) határozat száma, az elrendelő rendőrhatóság megnevezése;

i) egyéb sajátosságok: ki volt a kezdeményező, felbujtó, segítő, a jogos védelemben vagy végszükségben lévő; az utasítást adó magatartása;

j) elzárással sújtható szabálysértés, valamint közúti közlekedési baleset miatt indult ügyekben a tanúk által elmondottak külön-külön leírva;

k) az elkövetővel szemben a rendőr által alkalmazott intézkedések (bilincselés, gáz-spray, alkoholszonda stb.);

l) a rendőr további intézkedése (az elkövetőt előállította, elszállíttatta, a járművezetőt vérvételre állította elő, a gépjármű további vezetését megakadályozta, a vezetői engedélyt, illetve a visszatartott dolgot átvette, illetve elszállíttatta, vagy másnak az őrzésére bízta, stb.).

30. A rendőri szervnél szóban tett szabálysértési feljelentést vagy bejelentést jgyzőkönyvbe kell foglalni.

31. A feljelentést az intézkedő rendőr közvetlen parancsnoka ellenőrzi; ha az érdemi döntéshez szükséges adatokat a feljelentés nem tartalmazza — a szabálysértési hatósághoz való továbbítás előtt — a kiegészítését rendeli el.

32. A szabálysértési feljelentést — előzetes intézkedés esetén annak irataival együtt — az Sztv-ben, illetve az utasításban (19—21., 24. pont) meghatározott szabálysértési hatósághoz kell megküldeni (felterjeszteni).

33. Gyermekkorú elkövető esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése helyett, újabb szabálysértés megelőzése érdekében a parancsnok a szülőt (gondozót, gyámot) értesíti a feljelentésről; indokolt esetben a gyermekkorú érdekében védő és óvó intézkedést kezdeményez. A visszatartott dolog tárgyi eljárásban kobozható el.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /5

34. a) A szabálysértési eljárás kezdeményezése helyett a parancsnok — ha megítélése szerint az elkövetett szabálysértés súlyára, jellegére és körülményeire nézve az eljárás lefolytatása szükségtelen — az elkövetőnek figyelmeztető levelet küldhet.

b) Nem küldhető figyelmeztető levél annak

— akit két éven belül ily módon már figyelmeztettek,

— aki a helyszíni bírság teljesítését megtagadta,

— aki elzárással is sújtható szabálysértést követett el.

c) A parancsnoki figyelmeztető levél kiadmányozására az őrsparancsnok és a nála magasabb beosztású parancsnok (vezető) jogosult.

35. A rendőrhatósághoz beérkezett szabálysértési feljelentések iktatására és az eljárási iratok kezelésére a Rendőrség Ügykezelési Szabályzata (a továbbiakban: RÜSZ) 5. számú mellékletének rendelkezései az irányadók.

36. A szabálysértési eljárás megindítását a feljelentés iktatásának napjától kell számítani.

37. A szabálysértési hatóság a feljelentést kiegészítés végett csak akkor küldheti vissza, ha a hiányzó adatok az eljáró hatóság nyilvántartásából, más hatóságtól, szervtől adatok vagy iratok beszerzése, illetőleg az elkövető meghallgatása útján nem pótolhatók.

Az előzetes intézkedések általános szabályai

38. a) Az előzetes intézkedéseket annak a rendőri szervnek kell foganatosítani, amelynek területén a szabálysértést elkövették, illetőleg ahová az elkövetőt előállították.

b) A feljelentés, kikérdezés, előállítás, stb. utáni előzetes intézkedést a hatóság vezetője vagy az ügyeletes tiszt rendelkezésének megfelelően a közbiztonsági és közlekedési vagy a bűnügyi szerv hajtja végre.

39. A cselekmény felderítése, illetve az elkövető kilétének megállapítása érdekében a rendőr a következő intézkedéseket teljesíti:

a) a BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökségnél lakcímkutatást végez;

b) tárgykörözés elrendelését kezdeményezi;

c) megszemléli a helyszínt.

Közlekedési baleseti ügyben a legfontosabb méretek (méterben, cm-ben) és nyomok, valamint forgalomirányító jelzőberendezések, táblák, útburkolati jelek és a forgalmi helyzetre jellemző egyedi sajátosságok fetüntetésével helyszínvázlatot — lehetőség szerint fényképfelvételt is — készít;

d) kikérdezi a helyszínen lévő — a szabálysértésről utólagosan szerzett értesülés esetén felkutatott — elkövetőket és tanúkat;

e) alkoholszondát vagy az alkoholfogyasztás megállapításához rendelkezésére álló eszközt alkalmaz azzal a járművezetővel szemben akinél a szeszesitalfogyasztás gyanúja felmerül.

Amennyiben a szonda reagensének elszíneződése, illetőleg az adott eszköz jelzése alapján szeszesital fogyasztása megállapítható, az elkövetőt nyilatkoztatja a szeszesitalfogyasztás időpontjára, az elfogyasztott szeszesital mennyiségére és fajtájára, valamint a járművezetés tényleges megkezdésének az időpontjára. Beismerés esetén az e célra rendszeresített nyilatkozat-nyomtatványt kitölti és a járművezetővel aláíratja;

f) szeszesitalfogyasztás ellenőrzése során a járművezetőt

— vérvételre előállítja, ha az

— az alkoholszondába való fúvást megtagadja, illetve nem hajlandó a feltett kérdésekre válaszolni és a nyilatkozatot aláírni, illetve

— szemmel láthatóan szeszesitaltól befolyásolt állapotban van;

— a vérvételre előállítást mellőzi, ha

— a nem gépi meghajtású jármű vezetőjével (hajtójával szemben alkalmazott alkoholszonda befolyásoltságot jelentő értéket mutat és az elkövető nyilatkozatában elismeri a nagyobb mennyiségű alkoholfogyasztást,

— az intézkedéskor alkoholszonda alkalmazására nem kerül sor, de az elkövető elismeri a nagyobb mennyiségű alkohol fogyasztását és azt legalább két tanú nyilatkozata is bizonyítja;

g) helyiségellenőrzést tart a szabálysértés felderítésével, illetve bizonyításával kapcsolatban szükséges körülmények megállapítása, tisztázása, bizonyíték beszerzése, elrejtett dolog vagy elrejtőzött személy felkutatása érdekében.

Ház, lakás, egyéb helyiség vagy azokhoz tartozó bekerített hely ily módon való ellenőrzésének akkor van helye, ha alaposan feltételezhető, hogy az a szabálysértés bizonyítékainak vagy az elrejtőzött személynek a megtalálásához vezet.

— A helyiségellenőrzést határozattal kell elrendelni. A határozatot a parancsnok írja alá, ennek végrehajtására a beosztottat eligazítja, hogy

— az elrendelő határozatot az intézkedés megkezdése előtt az érdekelttel (megbízottjával) ismertetni kell;

— a helyiségellenőrzés két hatósági tanú — felnőttkorú, cselekvőképes, érdektelen személy — jelenlétében, a keresett tárgy jellegének és méreteinek megfelelően, lehetőleg az érintett személyek kíméletével hajtható végre;

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /6

— amennyiben az érdekelt a keresett tárgyat felszólításra előadja, az intézkedést be kell fejezni;

— a helyiségellenőrzés végrehajtása során kerülni kell minden olyan tevékenységet, amely az intézkedés alá vont indokolatlan károsodását eredményezné;

— a keresett dolog, illetve személy megtalálása esetén az intézkedést be kell fejezni.

— A helyiségellenőrzést halaszthatatlan cselekményként írásbeli határozat nélkül is foganatosítani lehet, ha a késedelem veszéllyel jár. Ilyen esetben a kezdő iratra rá kell vezetni, hogy az intézkedést halaszthatatlan cselekményként foganatosították.

— A helyiségellenőrzésről — akár határozattal, akár halaszthatatlan cselekményként került végrehajtásra — egy példányban jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben fel kell tüntetni, hogy a keresett tárgyat felszólításra adták-e át, vagy az intézkedés során találták meg. A jegyzőkönyvet az intézkedés alá vontnak, a hatósági tanúknak és az intézkedő rendőrnek alá kell írni;

h) visszatartja — az azonosításra alkalmas átvételi elismervény ellenében — a lefoglalás érdekében a bizonyítékul szolgáló vagy elkobzásra kerülő dolgot (tárgyat, pénzt).

— Az olyan dolog megőrzéséről, amelynek átvétele és azonnali elszállítása nehézségbe ütközik, a helyi tanács vb útján kell gondoskodni.

— Ha a tulajdon elleni szabálysértés, illetőleg az orgazdaság szabálysértésének felderítésére a tanácsi szabálysértési hatóság vette igénybe a rendőrség közreműködését, a dolog megőrzésére a szabálysértési hatóság útmutatása az irányadó;

i) ruházat-átvizsgálást, illetve indokolt esetben személymotozást foganatosít azzal szemben, akiről alaposan feltételezhető, hogy szabálysértés tárgyi bizonyítékát rejti magánál. A ruházat átvizsgálásának eredményét az előzetes intézkedésekről szóló jegyzőkönyvbe fel kell venni.

— A személymotozás a parancsnok írásbeli határozata alapján, vagy halaszthatatlan intézkedésként hajtható végre. Kizárólag a motozottal azonos nemű személy végezheti két azonos nemű hatósági tanú jelenlétében.

Egyebekben a személymotozásra nézve a helyiségellenőrzés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

— A motozást végrehajtó személyt díjazás illeti meg. A díjazásra vonatkozóan a BM bűnügyi főcsoportfőnök-helyettes és a BM anyagi és pénzügyi csoportfőnök 50-26/3/1972. számú, július 12-én kelt együttes utasításának rendelkezései a szabálysértési ügyekben is irányadók;

j) szakértő vagy szaktanácsadó közreműködését veszi igénybe: a személyi sérülés vagy a kárérték megállapítására, járművezetővel szemben a szeszesitalfogyasztásra és mértékére nézve; közúti közlekedési balesetnél a műszaki hibára történt hivatkozás ellenőrzése érdekében. A szakértő (a tolmács) igénybe vétele esetén az Sztv 60—61. §-ában foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni;

k) feltartóztatja a szabálysértőt, ennek időtartama az igazoltatásig, illetőleg a helyszíni intézkedés befejezéséig tarthat;

l) az Sztv 44. § (2) bekezdése alapján előállítja az elkövetőt személyazonosságának megállapítása, a bizonyíték megszerzése, illetve a szabálysértés folytatásának megakadályozása céljából. Az előállítás időtartama a 4 órát nem haladhatja meg. Ha az intézkedések az előállítási időn belül nem jártak sikerrel, az elkövetőt a rendőrhatóság vezetője (ügyeletes tisztje) 24 órai időtartamra őrizetbe veheti.

40. a) Az Sztv 82. § (1) bekezdése alapján az elzárással sújtható szabálysértés elkövetőjét 3 napig terjedő időre őrizetbe lehet venni. Az őrizetbe vételről és annak megszüntetéséről a rendőrhatóság vezetője vagy megbízottja két példányban készített határozatban rendelkezik.

b) Az őrizetbe vétel tartamát az elkövetőnek a rendőri szerv helyiségébe való előállításának időpontjától kell számítani, s azt az őrizetbe vételi határozaton — az elbocsátás időpontját a megszüntető határozaton — óra, perc pontossággal fel kell tüntetni.

c) Az elzárással sújtható szabálysértés elkövetőjének őrizetbe vételére általában akkor kerülhet sor, ha

— az elkövetett szabálysértés súlyának, jellegének, az elkövetés módjának,

— az elkövető személyi körülményeinek,

— az adott terület közbiztonsági helyzetének együttes mérlegelése alapján az őrizet elrendelése indokolt.

d) Az őrizetbe vett személyt 24 órán belül orvossal meg kell vizsgáltatni. Ha egészségügyi okok miatt fogdában nem helyezhető el, haladéktalanul szabadlábra kell helyezni.

e) Az őrizetbe vételről haladéktalanul értesíteni kell

— ha időtartama előreláthatóan a 24 órát meghaladja — az őrizetbe vételi határozat egy példányával és az ügyben addig keletkezett iratok másolatával — az illetékes ügyészt;

— az elkövető által megnevezett személyt és, ha indokolt, a munkahelyét;

— fiatalkorú esetén a szülőjét (gondozóját) és az elkövetés helye szerint illetékes gyámhatóságot.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /7

f) Az őrizetbe vett elkövetőt mielőbb, de legkésőbb 3 napon belül — a feljelentés és az összes irat egyidejű átadásával — a szabálysértési hatóság elé kell állítani, illetőleg ha az őrizetbe vétel okai megszüntek, az őrizetet meg kell szüntetni.

g) Amennyiben az ügyész az őrizetbe vett személy szabadon bocsátására utasítást ad, illetve megállapítja, hogy a cselekmény nem szabálysértés, hanem bűncselekmény, a továbbiakban az ügyész utasításának megfelelően kell eljárni.

41. Az elzárással is sújtható, valamint a tulajdon elleni és az orgazdaság szabálysértés elkövetőjét a BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökség Bűnügyi Nyilvántartó Osztályánál (BNYO) az intézkedő rendőr, illetve szerv priorálni köteles. A priorálás módját és az adatszolgáltatás mértékét a hatályban lévő Bűnügyi Nyilvántartó Szabályzat vonatkozó fejezete határozza meg.

— A rövid úton közölt adatokat — az értesítést adó és vevő nevének feltüntetésével — feljegyzésbe kell venni.

— A Kérdőjegy-et, illetve a feljegyzést az eljárási iratokhoz kell csatolni.

42. Külföldi személy közúti közlekedési szabálysértése esetén az előzetes intézkedést a 03/1972. számú BM igazgatásrendészeti csoportfőnöki utasítás szerint kell végrehajtani.

A rendőrség hatáskörébe tartozó közrend és közbiztonság, illetőleg a tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tettenért külföldi elkövetővel szemben is a hivatkozott utasítás előírásainak megfelelően kell intézkedni.

43. A külföldi hajós elkövetőt a hajóvizsgáló vagy a vízi rendészeti őrs parancsnoka (helyettese) jegyzőkönyvileg meghallgatja.

Ha a meghallgatott a szabálysértést elismeri, a jegyzőkönyvet — a feljelentéshez csatolva — meg kell küldeni a szabálysértési hatóságnak. Ha a külföldi hajós a szabálysértés elkövetését nem ismeri el — a feljelentés továbbítása előtt a feljelentés szerinti vagy a felkutatott tanúk közül lehetőleg kettőt — jegyzőkönyvileg meg kell hallgatni.

44. A határátkelőhelyen a vámvizsgálat során vám- vagy devizaszabálysértés tettenért elkövetőjének továbbutazását a BM Határőrség forgalomellenőrző pont parancsnoka saját hatáskörében — az eset összes körülményeit mérlegelve — engedélyezheti; az engedélyezést a BM ORFK Igazgatásrendészeti Csoportfőnökség Ügyeletének jelenti.

A tettenért elkövető továbbutazása nem engedélyezhető, ha a devizaérték, illetve a vámáru belföldi értéke a szabálysértési értékhatárt meghaladja. A feltartóztatott utazóval kapcsolatos további intézkedésre a BM ORFK Igazgatásrendészeti Csoportfőnökség Ügyeletétől kell utasítást kérni.

Előzetes intézkedések a tulajdon elleni szabálysértés, az orgazdaság és a magánlaksértés miatt indított ügyekben

45. Tulajdon elleni szabálysértés, orgazdaság szabálysértése, valamint magánlaksértés szabálysértése esetén — az illetékes szabálysértési hatóság megkeresésére — az ismeretlen elkövető felderítése, vagy az ismert elkövetővel szembeni előzetes intézkedések végrehajtása az első fokú rendőrhatóságok bűnügyi és közbiztonsági szerveinek feladata (a továbbiakban: rendőri szerv).

46. Az előzetes intézkedéseket — a rendőrhatóság vezetőjének kijelölése alapján — az elkövetés helye szerint illetékes rendőri szervnek kell teljesíteni.

47. Amennyiben az elkövetés helye nem állapítható meg, az a rendőri szerv teljesíti az előzetes intézkedéseket, amelyiknél a feljelentést tették, vagy amelynek közreműködését a szabálysértés felderítése érdekében a szabálysértési hatóság igénybe veszi.

48. A tulajdon elleni szabálysértés, az orgazdaság és a magánlaksértés szabálysértése miatt tett feljelentést az erre a célra rendszeresített nyomtatványon kell írásba foglalni.

49. A rendőri szervnél tett szóbeli feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

50. A feljelentési jegyzőkönyv a következőket tartalmazza:

a) felvételének helye és ideje,

b) a feljelentő személyi adatai,

c) nyilatkozata, amelyben kifejezi feljelentési szándékát,

d) a feljelentett cselekmény elkövetésének, illetve észlelésének helye, ideje, az elkövetés módja,

e) a károsult birtokából kikerült dolog egyedi tulajdonságainak, illetve az ebben beállt értékcsökkentő változásoknak leírása,

f) a keletkezett kár összege,

g) az elkövetőre vonatkozó, rendelkezésre álló adatok,

h) a feljelentő által megnevezett tanúk adatai,

i) a feljelentéshez csatolt tárgyi és okirati bizonyítékok leírása, illetve felsorolása,

j) a feljelentő és a feljelentést felvevő aláírása.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /8

51. Távbeszélőn, vagy egyéb módon tett bejelentés alapján akkor lehet intézkedni, ha abból a szabálysértés elkövetésének gyanúja megállapítható.

A bejelentésről hivatalos feljegyzést kell készíteni, amelynek tartalmaznia kell a bejelentő, illetve a károsult adatait is. A bejelentést az eseménynaplóba is be kell írni.

52. A parancsnok

— az ügyintézőt kijelöli,

— az ismeretlen elkövető felderítése érdekében szükséges, azonnal végrehajtást igénylő, valamint a további előzetes intézkedések elvégzésére az ügyintézőnek konkrét utasításokat ad,

— megállapításait, utasításait, iránymutatását a feljelentésre feljegyzi, keltezéssel és aláírásával ellátja.

53. A tulajdon elleni szabálysértés, az orgazdaság és a magánlaksértés szabálysértése ügyében keletkezett feljelentéseket és iratokat az általános iktatóban gyűjtőszámon kell kezelni.

54. Az ismeretlen elkövető felderítése érdekében foganatosított intézkedések határideje 15 nap. A parancsnok indokolt esetben a határidőt 15 nappal meghosszabbíthatja, ezt a feljelentésre rávezeti.

55. A határidők nyilvántartásának és ellenőrzésének rendjét a parancsnok saját hatáskörében határozza meg.

56. Az ismeretlen elkövető felderítése érdekében fel kell használni a rendelkezésre álló kriminál technikai eszközöket, illetve ajánlásokat, valamint a rendőrség és a tanácsi szervek nyilvántartásait.

57. A helyszín megszemlélése lopás, rongálás és magánlaksértés szabálysértése esetén kötelező, ha a cselekmény elkövetésétől a hatóság tudomására jutásáig 24 óra még nem telt el, vagy a helyszín megtekintésétől egyébként eredmény várható.

58. A helyszínen talált nyomokat és anyagmaradványokat rögzíteni és biztosítani kell. A helyszínről helyszínvázlat és fényképfelvétel készíthető. Kedvező feltételek esetén nyomozókutya indítása is megkísérelhető. A helyszín megtekintésének eredményét jelentésbe kell foglalni.

59. Az eljáró rendőri szerv az előzetes intézkedés keretében az illetékes bűnügyi szerv közreműködésével tolvajcsapdát telepíthet, ha ennek feltételei megvannak.

60. A tanúkat fel kell kutatni, a rendőri szervhez idézni azonban csak kivételes esetben szabad. Kikérdezésük elsősorban a lakó-, tartózkodási, illetve munkahelyen történhet. A kikérdezés eredményét az ügyben készített összefoglaló jelentésbe kell foglalni.

61. a) Az eljáró rendőr szükség esetén szaktanácsadót, vagy szakértőt vehet igénybe. A szaktanácsadó, illetve a szakértő a véleményét szóban adja elő, amelyet az összefoglaló jelentésbe kell felvenni.

b) A kár vagy az érték megállapítására szaktanácsadó, vagy szakértő akkor vehető igénybe, ha a dolog neki bemutatható.

c) A dolog tényleges értékének bizonyítására okmányokat (vásárlási bizonylatok), illetve a tanúktól és a szaktanácsadótól, szakértőtől nyert adatokat kell felhasználni.

62. Ismeretlen elkövető esetén az ügyben foganatosított intézkedésekről, a rendszeresített nyomtatványon jelentést kell készíteni, amely a következőket tartalmazza:

a) az eljáró rendőri szerv megnevezése, az ügy száma, a feljelentő személyi adatai és lakcímei, a feljelentett cselekmény és minősítése;

b) az eljárás során megállapított tényállás rövid leírása és az azt megalapozó bizonyítékok — részletezés nélküli — felsorolása;

c) a felderített elkövető személyi adatai és lakcímei.

63. Ismeretlen elkövető esetén a parancsnok az eljárást írásban, alakszerű határozat nélkül megszünteti, ha az elkövető személyét, tartózkodási helyét, vagy az elkövetés tényét nem sikerült tisztázni és az eljárás további folytatásától eredmény nem várható (Sztv 48. § (2) bek.). Erről a károsultat, a feljelentőt (bejelentőt) a parancsnok írásban értesíti.

64. Ha az ismeretlen elkövető személyét felderítették, az iratoknak az elbírálásra illetékes tanácsi szabálysértési hatósághoz való megküldése, illetve a visszaküldése iránt a parancsnok intézkedik. Az iratokat átirattal kell megküldeni, vagy visszaküldeni az előéleti adatok megállapításával, azonban a Kérdőjegy-et a rendőri szervnél kell irattározni. A megküldés, illetve a visszaküldés előtt meg kell győződni arról ,hogy az ügyben a felelősségre vonáshoz szükséges bizonyítékok rendelkezésre állnak-e.

65. Ha az ismert, illetve ismertté vált elkövető az előéleti adatai alapján különös visszaeső, vagy lopás, sikkasztás, csalás, szándékos rongálás, orgazdaság szabálysértése esetén, ha a Btk-ban felsorolt más minősítő körülmény áll fenn (Btk 316. § (2) bek., 317. § (2) bek., 318. § (2) bek., 324. § (2) bek. b) pont), a parancsnok a nyomozást elrendeli, illetve ha közbiztonsági szerv intézkedett, az ügyet átteszi az illetékes nyomozó hatósághoz. Az áttételről a közreműködést kezdeményező szabálysértési hatóságot a parancsnok átiratban értesíti.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /9

Előkészítő eljárás a szabálysértési hatóságnál

66. a) A szabálysértési feljelentés egyes adatainak, illetve az elkövető személyi körülményeinek tisztázása érdekében az elkövető személyes megjelenésre felhívható.

b) Ha az elkövető meghallgatása alapján a szabálysértés elbírálásához szükséges adatok, bizonyítékok rendelkezésre állnak és a szabálysértési hatóság azt indokoltnak tartja, az ügyben nyomban tárgyalás tartható. Amennyiben a tárgyalásra nem kerül sor, a meghallgatásról feljegyzést kell készíteni.

c) Ha a felhívásra az elkövető nem jelent meg, emiatt vele szemben az Sztv 55. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezmény nem alkalmazható. A szabálysértési hatóság az ügyben tárgyalást tűz ki, illetve ha a szükséges adatok más módon is beszerezhetők, annak alapján tárgyalás nélkül határozatot hoz.

Lefoglalás

67. a) Ha a feljelentéssel bizonyítékul szolgáló vagy elkobzás alá eső dolog is érkezett, lefoglalása iránt a szabálysértési hatóság soronkívül határozattal rendelkezik.

b) A lefoglalásra, illetve a lefoglalt dolgok kezelésére a 26/1968. (IX. 19.) PM számú rendelet, a RÜSZ 5. számú melléklete és a BM Terv és Pénzügyi Főosztály vezetőjének 6016/3-1962. számú utasítása az irányadó.

c) A nyilvántartásba vétel a tárgykezeléssel megbízott feladata.

68. a) A külföldi elkövető (a hajósok és a lakhatási engedéllyel rendelkezők kivételével) ellen indult eljárás esetén az elkövetőt tájékoztatni kell: a szabálysértési hatóságnak joga van az Sztv 45. § (3) bekezdése alapján — az előreláthatólag kiszabásra kerülő pénzbírság és eljárási költség fedezésére szükséges — vagyontárgy lefoglalására, amennyiben a meghatározott összeget nem helyezi letétbe.

b) A lefoglalásra csak az első fokú határozat meghozataláig kerülhet sor.

c) A külföldi által letétbe helyezett összeget vagy a lefoglalt vagyontárgyat két példányban készült elismervénnyel kell átvenni. Az eredeti példányt a félnek át kell adni. A másolatot az iratokhoz kell csatolni és az utiokmány alapján rá kell vezetni, hogy a külföldi meddig tartózkodhat az ország területén.

d) A letétbe helyezett, vagy a lefoglalt dolgok értékesítéséből befolyt összegnek a határozatban megállapított pénzbírság és eljárási költség összegének levonása után megmaradt részét, ha az elkövető

— még a lefoglaláskor jelzett címén tartózkodik — átvételi elismervény ellenében — át kell adni,

— nem tartózkodik az ország területén, nevére a Külkereskedelmi Banknál nyitott zárolt számlára be kell fizetni (26/1968. (IX. 19.) PM számú r. 9. § (1) bek.).

e) A lefoglalt dolog visszaadásának elrendelése esetén az átvételt a tulajdonos (meghatalmazott) sajátkezű aláírásával igazoltatni kell.

Áttétel

69. Hatáskör vagy illetékesség hiányában a feljelentést az addig keletkezett iratokkal együtt a szabálysértési hatóság átirattal átteszi az elbírálásra jogosult szabálysértési hatósághoz.

70. A munkaviszonnyal, illetve a szövetkezeti tagsági viszonnyal összefüggő szabálysértés miatt a fegyelmi hatósághoz áttételről szóló átirat másolatát 60 napig határidőbe kell tenni. Ha a fegyelmi hatóság döntéséről nem érkezik értesítés, a fegyelmi jogkör gyakorlóját erre fel kell hívni; eredménytelenség esetén a 15 nap elteltével a fegyelmi jogkör gyakorlójának felettes szervét kell írásban megkeresni.

Az eljárás megszüntetése

71. A szabálysértési hatóság az eljárást alakszerű határozat nélkül (a feljelentés felzetén vagy borítólapján) szünteti meg, ha az Sztv 48. § (1) bekezdésében felsorolt körülmények állnak fenn.

72. Több személy ellen tett feljelentés esetén a vétlen személlyel szembeni eljárást az elkövető ügyében hozott alakszerű érdemi határozatban kell megszüntetni.

73. Közúti baleseti ügyben akkor is alakszerű határozatot kell hozni, ha az eljárás megszüntetésére tárgyalás nélkül kerül sor.

Kártérítés megállapítása

74. A szabálysértéssel okozott, 3000 forintot meg nem haladó kár megtérítésére a szabálysértési hatóság — a gépjárműkárosodás esetét kivéve — az elkövetőt határozatban kötelezheti, ha

a) a károsult a kárigényt a károsszeg hiteles igazolásával együtt az első fokú határozat meghozataláig előterjeszti,

b) a kárigény elbírálása az elkövető elleni eljárás befejezését nem hátráltatja.

75. A károsult (képviselője) utazási és szállásköltségeinek megfizetését illetően a 4/1977. (V. 27.) IM számú rendelettel módosított 1/1969. (I. 8.) IM számú rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /10

V.

Az eljárás lefolytatása

76. A jogosulatlan külkereskedelmi tevékenység miatt tett feljelentést, ha azt nem a Külkereskedelmi Minisztérium, vagy vállalat kezdeményezte, illetve a rádióállomással kapcsolatos kötelességszegés miatt magánszemélytől érkezett feljelentést az első fokú szabálysértési hatóság érdemi döntés előtt előzetes állásfoglalás végett, a szolgálati út megtartásával terjeszti fel a Rendészeti Osztályra.

77. Az elkövető tartózkodási helye, vagy munkahelye, illetve az elkövetés helye szerint eljárást folytató szabálysértési hatóság a feljelentettet a lakóhelye szerint illetékes szabálysértési hatóságnál is — rövid úton — 2 évre visszamenően priorálja és az adatokat (a nemlegest is) a feljelentésre feljegyzi.

Eljárás tárgyalás nélkül

78. A szóban előterjesztett kifogást jegyzőkönyvbe kell foglalni.

79. Az elkésett kifogást elutasító határozatát a szabálysértési hatóság visszavonja és az ügyben a törvényes intézkedést megteszi (kifogást elbírálja, illetve tárgyalást tűz ki), ha a jogosult a mulasztást az Sztv 66. § (2)—(3) bekezdésében meghatározott határidőn belül elfogadhatóan igazolja.

80. A szabálysértési hatóság a tárgyalás nélkül hozott határozatát az elkövető terhére csak akkor módosíthatja, ha a kifogás alapján kitűzött tárgyaláson

a) olyan tények és körülmények nyernek bizonyítást, amelyek alapján a tárgyalás mellőzésével elbírált cselekmény súlyosabban minősül,

b) az elbíráltón felül más szabálysértés elkövetése is bizonyítást nyer.

A tárgyalás általános szabályai

81. A szabálysértési hatóság az ügyet tárgyaláson bírálja el, ha

a) a szabálysértés tényállásának tisztázása, vagy a nevelő hatás elérése azt indokolttá teszi,

b) a kifogásnak nem adott helyt,

c) fiatalkorú ügyében jár el,

d) az eljárás tárgya elzárással is sújtható szabálysértés,

e) a közúti közlekedési baleset során az elkövetőn kívül több személy sérelmére könnyű testi sértést okozó sérülés történt, vagy a szabálysértés durva, avagy különösen veszélyes helyzetet hozott létre,

f) előreláthatólag a határozat nyilvános közzétételére, vagy közúti közlekedési igazgatási intézkedés alkalmazására kerül sor.

82. Őrizetben lévő elkövető ügyében a tárgyalást soronkívül, szóbeli kifogás alapján pedig lehetőleg a jegyzőkönyv felvételét követően kell megtartani.

83. a) A tárgyalásról jegyzőkönyvet — vagy hangfelvételt — kell készíteni. A jegyzőkönyvbe a meghallgatás megkezdése előtt személyi igazolványa (utiokmánya, tartózkodási engedélye) alapján fel kell venni

— az elkövető személyi adatait, valamint minden más olyan adatot, amely a felelősségre vonás mértékét befolyásolhatja (havi jövedelem, az általa eltartottak száma, táppénzes állomány stb.), továbbá amelyek a közúti közlekedési igazgatási intézkedés alkalmazása, illetve a végrehajtása érdekében szükségesek lehetnek.

(Külföldi állampolgár esetén állampolgárságát, utiokmányának számát és az országban tartózkodásának helyét.);

— a tanú nevét, életkorát, foglalkozását, lakcímét.

b) A tárgyalásra megidézett, illetve idézés nélkül megjelent személyeket jogaikra, valamint kötelességeikre részletesen ki kell oktatni és a tudomásulvételt a jegyzőkönyvben aláírásukkal el kell ismertetni.

c) Ha az elkövető az idézésre megjelent, elsőként őt kell meghallgatni. A jegyzőkönyvileg még meg nem hallgatott személyek a tárgyaláson nem lehetnek jelen.

d) A jegyzőkönyvbe foglalt vallomásokat, az észrevételeket, a szembesítés tényét és eredményét, valamint az indítványokat a vallomást stb. tevővel alá kell iratni.

e) Folytatólagosan kell jegyzőkönyvbe foglalni a tárgyalás elnapolását, a tárgyalás folytatása során történő meghallgatásokat, továbbá a határozat kihirdetésének elhalasztását.

f) A tanúkat és a szakértőket az elkövető vallomása után, annak jelenlétében egyenként kell meghallgatni.

Az elkövetőnek a tanúvallomásokra tett észrevételeit jegyzőkönyvbe kell foglalni.

84. Ha az elkövető vagy a tanú

— a magyar nyelvet nem beszéli,

— süket vagy néma, és meghallgatása más módon nem lehetséges,

tolmácsot kell igénybe venni.

85. Szakértő vagy tolmács kirendeléséről határozattal — sürgős esetben rövid úton — kell

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /11

rendelkezni. A kirendelés módját és tényét a tárgyalási jegyzőkönyvbe kell foglalni.

86. A tárgyalásnak hangfelvételen történő rögzítése esetén is a jegyzőkönyvi meghallgatásra vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a fellebbezés bejelentését az alakszerű határozaton írásban meg kell ismételni.

Idézés

87. Az idézést úgy kell kibocsátani, hogy azt az elkövető (és a tárgyalásra idézett más személyek) a tárgyalást megelőzően legalább 8 nappal kézhez vehesse. A kibocsátott felhívás vagy idézés postai tértivevényét az iratokhoz kell csatolni.

88. Az ismeretlen helyen tartózkodó feljelentett tartózkodási helyének megállapítása érdekében a BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökség Lakcím- és Közlekedési Nyilvántartó Osztályát kell megkeresni. A megkeresés tényét és idejét az ügyiratra fel kell jegyezni.

89. a) Ha az elkövető, az érdekelt vagy a tanú az eljárás időszakában nem az eljáró szabálysértési hatóság területén lakik, vagy tartózkodik, meghallgatásuk foganatosítása végett a lakó-, illetve tartózkodási helyük szerint illetékes szabálysértési hatóságot kell írásban megkeresni. A megkereséshez csatolni kell a feljelentést, az addig keletkezett eljárási iratokat.

b) Ha a meghallgatás iránti megkeresés több szabálysértési hatóságot érint, az iratokat a meghallgatásokat követően — az átiratban meghatározott sorrendben — azonnal továbbítani kell a következő szabálysértési hatósághoz. Az utolsó meghallgatást foganatosító szabálysértési hatóság az iratokat visszaküldi a megkeresést kérő hatósághoz.

c) A megkeresett szabálysértési hatóság

— a meghallgatás iránt soronkívül intézkedik;

— az elkövetőt, a sértettet (képviselőt) a tanú meghallgatásának helyéről és időpontjáról az intézkedéssel egyidejűleg értesíti;

— a meghallgatás elháríthatatlan akadálya esetén a késedelemről a megkereső szabálysértési hatóságot haladéktalanul értesíti.

90. Az idézésre meg nem jelent vagy a tárgyalásról a meghallgatása előtt engedély nélkül eltávozott személyt abban az esetben lehet bírsággal sújtani vagy elővezettetni, illetve költségtérítésre kötelezni, ha a bizonyítás érdekében a meghallgatása nélkülözhetetlen.

91. Ha a tanú katona, a távolmaradásáról, illetve a meghallgatása előtti indokolatlan távozásáról az illetékes parancsnokot kell értesíteni. Az értesítés tartalmazza a tárgyalás újabb időpontját, az esetleges fegyelmi eljárást.

A tárgyalás menete

92. Az elkövetőt személyazonosságának megállapítása után, jegyzőkönyvi meghallgatása előtt

a) tájékoztatni kell, hogy a szabálysértési eljárás milyen szabálysértés miatt indult;

b) nyilatkoztatni kell, hogy a szabálysértés elkövetését elismeri-e és emiatt felelősnek érzi-e magát, majd jegyzőkönyvileg a szabálysértés elkövetésére vonatkozóan részletesen meg kell hallgatni, módot adva, hogy védekezését összefüggően előadhassa.

93. Az elkövető beismerése akkor nem aggályos és a további bizonyítás mellőzhető, ha jegyzőkönyvi vallomásában a tényállást, az elkövetés módját, valamint körülményeit feltárta. Az idézésre megjelent tanú meghallgatásának mellőzése esetén is jogosult kérésére a költségtérítésre.

94. Az elkövető, a sértett (képviselője), illetőleg a tanú vallomása között felmerült lényegi ellentétek tisztázására szembesítést kell elrendelni.

A szembesítés elrendelését és annak eredményét jegyzőkönyvbe kell foglalni.

95. A szabálysértési hatóság az elkövetőnek (képviselőjének) a bizonyítás kiegészítésére tett indítványát akkor utasíthatja el, ha

a) a meglévő bizonyítékok alapján a tényállás tisztázott és az elkövető felelőssége, annak mértéke megállapítható,

b) a szabálysértés elkövetése vagy a feljelentett felelőssége az eljárás folytatása esetén sem lenne bizonyítható.

Tanú

96. Tanúként nem hallgatható meg

a) akitől testi vagy szellemi fogyatékossága miatt bizonyítékként értékelhető vallomás nem várható;

b) aki az államtitok, a szolgálati titok, illetve az üzemi titok megtartása alól felmentést nem kapott. Ez vonatkozik arra is, aki foglalkozásánál fogva titoktartásra köteles.

Eljárási költség

97. a) A szabálysértési előzetes intézkedések során és a szabálysértési eljárásban keletkezett

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /12

eljárási költségről az érdemi határozatban, az utólag keletkezett eljárási költségről kiegészítő határozatban kell rendelkezni.

(Az esetleges megelőző büntető eljárás során felmerült költségek nem számíthatók fel.)

b) A szakértő díjazására a 7/1978. (VII. 29.) IM számú rendelettel módosított 3/1976. (III. 15.) IM számú rendeletet, a tanúk díjazására pedig az 1/1969. (I. 8.) IM számú rendeletet kell megfelelően alkalmazni.

c) Az idézésre megjelent tanú részére költséget csak akkor lehet megállapítani, ha azt a tárgyalás befejezése előtt kérte.

d) A szabálysértés miatt fogvatartott motozási díja, amennyiben a motozás elrendelése szükséges volt, eljárási költségként felszámítható.

e) Több elkövető felelősségének megállapítása esetén az eljárási költséget egyetemlegesen kell megállapítani, ha a költség az elkövetők szerint nem különíthető el; ha a költség, illetőleg annak egy része az elkövetők szerint elkülöníthető, az elkövetőket külön-külön kell a költség megfizetésére kötelezni.

f) A költségmentesség engedélyezésére a 2/1968. (I. 24.) IM számú rendeletben foglaltak az irányadók.

Határozat

98. Több elkövetővel szemben ugyanabban az ügyben egy alakszerű határozatban kell rendelkezni. A határozatot az érdekeltek számának megfelelő példányban kell elkészíteni.

99. Közúti közlekedési baleset ügyében, ha

a) a szabálysértés elkövetése miatt a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező személy (a továbbiakban: a mentességet élvező) nem felelős, a mentességet nem élvező felelős személlyel szemben érdemi határozatot kell hozni;

b) a feljelentettek közül kizárólag a mentességet élvező személy a felelős, az 1. pontban megjelölt felterjesztés előtt a mentességet nem élvező feljelentettel szemben indult eljárást az Sztv 48. § (1) bekezdés a) pontja alapján, de alakszerű határozattal meg kell szüntetni,

c) a mentességet élvező személyen kívül a mentességet nem élvező személy is felelős — a felterjesztés előtt — a mentességet nem élvező személlyel szemben érdemi határozatot kell hozni; a határozat indokolásában a közös felelősségre csak akként lehet utalni, hogy a baleset bekövetkezéséért nem kizárólag a felelősségre vont személyt terheli felelősség;

d) ha a balesettel érintettek kizárólag mentességet élvező személyek, az eseményről (hol, mikor, mi történt, a gépkocsik rendszáma) az Állami Biztosító Nemzetközi Főosztályát átiratban tájékoztatni kell.

A határozat közlése

100. a) A tárgyaláson a határozatot teljes terjedelmében ki kell hirdetni, szükség esetén meg kell magyarázni.

b) A határozat kihirdetésekor az érdekelteket a fellebbezés tekintetében jegyzőkönyvileg nyilatkoztatni kell.

c) A határozat kihirdetésének elhalasztása esetén, e tényt és a kihirdetés későbbi időpontját, valamint azt, hogy az érdekelt a kihirdetés időpontjában meg tud-e jelenni, avagy a határozat kézbesítését kéri, jegyzőkönyvbe kell foglalni.

101. A határozat egy példányát, fellebbezés bejelentésének hiányában is, át kell adni, illetve meg kell küldeni:

a) a közúti baleset részesének,

b) a károsultnak,

c) a meghatalmazott, illetve a törvényes képviselőnek,

d) a fiatalkorú gondozójának, ha a gondozó a tárgyaláson nem volt jelen,

e) a területileg illetékes gyámhatóságnak, ha a fiatalkorú ügyében az eljárás őrizetbe vétellel indult.

102. A jogerős határozat egy példányával értesíteni kell:

a) elzárással is sújtható szabálysértés miatt büntetés kiszabása esetén a Bűnügyi Nyilvántartó Osztályt,

b) közúti közlekedési szabálysértési ügyben a közlekedési igazgatási intézkedésre rendelkezés esetén az illetékes közlekedési hatóságot és a gépjárművezető foglalkozású elkövető munkáltatóját;

c) közúti közlekedési balesettel kapcsolatos kárrendezés érdekében az Állami Biztosító Nemzetközi Gépjárműkárrendezési Osztályát, ha az elkövetők vagy a balesettel érintettek egyike külföldi, illetőleg diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező személy;

d) külföldi hajós ügyében a külföldi vállalat magyarországi képviseletét;

e) légi közlekedési szabálysértési ügyben — az Sztv 20. § alapján alkalmazott figyelmeztetés esetén is — a BM ORFK Légirendészeti Parancsnokságot;

f) útlevéllel kapcsolatos szabálysértés esetén az elkövető lakóhelye szerinti rendőr-főkapi-

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /13

tányságot; engedély nélküli munkavállalás külföldi munkáltatónál szabálysértési ügyben a lakóhely szerinti rendőr-főkapitányság igazgatásrendészeti osztályát;

g) külföldön élő magyar állampolgár esetén a BM ORFK Útlevélosztályt,

h) külföldi elkövető esetén a belföldi lakó-, illetve tartózkodási helye szerint illetékes rendőr-főkapitányság igazgatásrendészeti osztályát;

i) a kitiltás és a rendőrhatósági felügyelet szabályainak megszegése miatt az elkövető lakóhelye szerint illetékes rendőrhatóságot;

j) a rendőrhatósági kényszerintézkedés hatálya alatt álló közúti közlekedési szabálysértési ügyében, a vezetői engedély (igazolvány) visszavonásának elrendelése esetén a kényszerintézkedést elrendelő rendőrhatóságot;

k) pártfogó felügyelet alatt álló ügyében a hivatásos pártfogót;

l) a tanköteles vagy rendszeres iskolai oktatásban részesülő fiatalkorú ügyében az iskola (tanintézet) vezetőjét;

m) elkobzási rendelkezés esetén a 10. pont d) alpontban megnevezett szerveket;

n) az elkövető állandó lakóhelye szerint illetékes szabálysértési hatóságot, ha az eljárást máshol folytatták le.

103. A más szabálysértési hatóságtól érkezett határozatot a lakóhely szerint illetékes első fokú szabálysértési hatóság — a jövőbeni priorálás érdekében — a Névmutató-ba bevezeti és az iktatószám mellett a határozatot hozó első fokú hatóságot megnevezi. E határozatokat külön iratgyűjtőben, illetőleg a rendőrhatósági kényszerintézkedés alatt állóval kapcsolatosakat az eljárási iratokban kell elhelyezni.

A határozat kijavítása és kiegészítése

104. A határozat kijavításáról vagy kiegészítéséről hivatalból vagy az elkövető, illetve más érdekelt személy kérelmére, alakszerű határozatban kell rendelkezni.

A mulasztás igazolása

105. a) Az igazolási kérelmet is tartalmazó, elkésetten előterjesztett fellebbezést vagy az elkésett fellebbezést elutasító határozat folytán benyújtott igazolási kérelmet — az iratokkal együtt — a másodfokú szabálysértési hatósághoz kell felterjeszteni.

b) Ha az igazolási kérelem megalapozottnak látszik, a határozat végrehajtása felfüggeszthető. Letiltás kibocsátása után írásban, elővezetés elrendelése vagy elzárás végrehajtása alatt rövid úton — távbeszélőn, távgépírón — kell a felfüggesztés, illetve az elzárás félbeszakítása iránt intézkedni.

VI.

Fellebbezés

106. a) A 15 napos fellebbezési határidő leteltét nem kell megvárni, ha a jogosult a fellebbezését időközben írásban benyújtotta, vagy a szóbeli fellebbezését jegyzőkönyvbe foglalták.

b) A fellebbezést a fellebbezési határidő leteltét követő 5 napon belül, ha valamennyi jogosult fellebbezése korábban beérkezett, azonnal fel kell terjeszteni a másodfokú szabálysértési hatósághoz.

c) Az elkésetten benyújtott vagy nem a jogosult által előterjesztett fellebbezést elutasító határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

107. A másodfokú szabálysértési hatóságnak az eljárása során foganatosított meghallgatások esetén az elkövető, a sértett és a képviselők jogaira nézve az Sztv 58. § (1) bekezdése az irányadó

Felügyeleti intézkedés

108. A jogerős első fokú határozat elleni felülvizsgálati kérelmet a másodfokú szabálysértési hatóság bírálja el.

109. A másodfokú határozat elleni felülvizsgálati kérelem elbírálása a Rendészeti Osztály hatáskörébe tartozik, ezért azt az összes irattal együtt a Rendészeti Osztályra kell felterjeszteni.

110. Az ügyészi óvás másolati példányát — az annak alapján hozott első vagy másodfokú határozat egy példányával együtt — fel kell terjeszteni a Rendészeti Osztályra.

A jelzés, a felszólalás és a figyelmeztetés másolatát, az adott válasz másodpéldányával együtt ugyancsak fel kell terjeszteni a Rendészeti Osztályra.

VII.

A pénzbírság és az egyéb pénzösszeg végrehajtása

111. a) A kiszabott pénzbírság, továbbá az egyéb pénzösszeg meg nem fizetése esetén letiltást kell kibocsátani, ha az elkövető

— munkaviszonyban vagy szövetkezeti tagsági viszonyban áll,

— nyugdíjat vagy egyéb járandóságot élvez,

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /14

— büntetésvégrehajtási intézetben büntetését tölti.

b) Az elkövető munkaviszonyának megszűnése esetén az ismertté vált új munkáltatónál a letiltást meg kell ismételni.

c) A letiltás végrehajtását a 26/1968. (IX. 19.) PM számú rendelet 6—8. §, a szabadságvesztését töltő személy esetében pedig a 8/1979. (VI. 30.) IM számú rendelet szabályozza.

d) A letiltás átvételét igazoló tértivevényt az iratokhoz kell csatolni.

112. A pénzbírság mindaddig nem változtatható át elzárásra, amíg az elkövető

— súlyos vagy fertőző betegségben szenved,

— négy hónapot meghaladó terhes vagy szoptató anya,

— a 14 éven aluli gyermekét kizárólag egyedül látja el és az elzárás időtartamára a gyermek intézeti vagy más módon történő elhelyezése nem oldható meg.

Részletfizetés, halasztás, az elzárás félbeszakítása

113. Részletfizetés olyan összegben engedélyezhető, amely osztható a határozatban a pénzbírságnak elzárásra átváltoztatását illetően meghatározott összeggel.

114. a) Az elzárás végrehajtását fontos okból, hivatalból vagy kérelemre az első fokú szabálysértési hatóság félbeszakíthatja.

b) A félbeszakítást elrendelő határozatot a büntetésvégrehajtási intézetnek meg kell küldeni. Halaszthatatlan esetben a félbeszakítást a szabálysértési hatóság távbeszélőn is elrendelheti. A határozatot azonban utólag meg kell küldeni.

c) A félbeszakított elzárás folytatásáról a szabálysértési hatóságnak kell rendelkezni.

115. Az elzárás — ideértve a pénzbírságot helyettesítő elzárást is — megkezdésére fontos okból, hivatalból vagy kérelemre halasztás engedélyezhető; erről határozatot kell hozni. Hivatalból kell halasztást engedélyezni, ha az elkövető kórházi gyógykezelésre szorul, illetőleg katonai szolgálatra vonult be.

A végrehajtás mellőzése méltányosságból

116. A jogerősen kiszabott büntetés elengedésére vagy mérséklésére, az elzárásnak pénzbírságra való módosítására, illetőleg az elkobzott dolog visszaadására, avagy a közúti közlekedési igazgatási intézkedés mellőzésére, vagy időtartamának mérséklésére irányuló kérelem elbírálása a Rendészeti Osztály hatáskörébe tartozik.

A felterjesztés előtt az első fokú határozat törvényességét, valamint a kérelemben foglaltak valóságát és az illeték lerovását ellenőrizni kell.

VIII.

A fiatalkorúak szabálysértési ügyeire vonatkozó különös rendelkezések

117. a) Őrizetben lévő fiatalkorú ügyének tárgyalására a szabálysértési hatóság területe szerint illetékes gyámhatóság képviselőjét, valamint a fiatalkorú gondozóját távbeszélőn vagy távgépíróval történő megkereséssel, rövid úton kell megidézni. Ennek megtörténtét az iratokra fel kell jegyezni.

b) A gyámhatóság képviselője a fiatalkorúhoz mind az ügyre, mind a személyi körülményeire nézve kérdéseket intézhet.

c) Az őrizetben lévő fiatalkorú elkövető gondozójának a tárgyalásról való távolmaradása esetén, a határozat egy példányát meg kell küldeni azzal a tájékoztatással, hogy a gyámhatóság megjelent képviselője a határozat ellen jelentett-e be fellebbezést.

Az elzárással sújtható szabálysértés miatt indult eljárás külön szabályai

118. a) A szabálysértési hatóság az őrizetben lévő elkövető ügyét soronkívül, de legkésőbb a harmadik nap lejártáig tárgyalja.

b) Az őrizet meghosszabbításáról hozott határozatot a szabálysértési hatóság az illetékes ügyésznek még a harmadik nap letelte előtt az iratokkal együtt, jóváhagyás végett megküldi.

c) Az őrizetben lévő ügyében hozott, elzárást kiszabó határozat elleni fellebbezési nyilatkozatot annak indokolásával a tárgyalási jegyzőkönyvbe kell foglalni. Egyidejűleg, indokolt esetben, az őrizet a jogerős határozat meghozataláig — ügyészi jóváhagyás nélkül — meghosszabbítható.

d) Az őrizetet meghosszabbító határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

119. Őrizetbe vétel mellőzésével lefolytatott eljárás esetén

a) a feljelentés iktatásától számított 15 napon belül határozatot kell hozni;

b) az eljáró szabálysértési hatóság területén kívül lakó tanúk meghallgatására és a jegyzőkönyv megküldésére a lakóhelye szerint illetékes szabálysértési előadót — az ügyre vonatkozó megfelelő tájékoztatás mellett — távbeszé-

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /15

lőn kell felkérni. A felkérést és a megállapított határidőt az iratokra fel kell jegyezni.

A budapesti és a budai járási szabálysértési hatóságok a főváros és a Budai járás területén lakó tanúkat kötelesek megidézni;

c) a felkért hatóság a megállapított határidőben, de legkésőbb 15 napon belül teljesíti a meghallgatást és az erről készült jegyzőkönyvet megküldi.

120. A fellebbezés alapján hozott megszüntető, vagy az elzárást pénzbírságra módosító határozat alapján az őrizetet azonnal meg kell szüntetni.

15/1980 BM. ut. IX.

A helyszíni bírságolás

121. Helyszíni bírsággal sújtható a 126. pontban felsorolt szabálysértések elkövetője, ha a cselekmény súlyára, az elkövetés körülményeire tekintettel a helyszíni figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás nem várható, azonban a szabálysértési eljárás kezdeményezése nem indokolt.

122. Helyszíni bírság nem szabható ki azzal szemben, aki

— diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező külföldi,

— fiatalkorú,

— katona.

123. Helyszíni bírság kiszabására az a rendőr és határőr, illetve a 124. pontban meghatározott szabálysértésekre nézve az igazgatásrendészeti szerv beosztottja jogosult, akit megfelelő szakismerete alapján

a) a rendőr-főkapitányság vezetője vagy helyettese, valamint a közbiztonsági és közlekedési, illetőleg az igazgatásrendészeti osztály vezetője,

b) A BM Forradalmi Rendőri Ezred parancsnoka és a zászlóaljparancsnok,

c) A BM ORFK Légirendészeti, valamint a BM ORFK Útellenőrző Parancsnokság vezetője,

d) Budapesten a Közbiztonsági, a Közlekedésrendészeti, az Igazgatásrendészeti Osztály vezetője, illetve a GÖP parancsnoka és osztályvezetői,

e) a rendőrkapitányság, illetőleg a Dunai, a Tiszai és a Balatoni Vízirendészeti Kapitányság vezetője, valamint a rendőrkapitányság közbiztonsági és közlekedési, illetve az igazgatásrendészeti osztály vezetője,

f) a rendőrképző és rendőrtiszthelyettes-képző iskola parancsnoka,

g) a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés miatt a BM Határőrség kerület-parancsnoka, valamint a BM Határőrség forgalomellenőrző pont parancsnoka

a helyszíni bírságolásra írásban felhatalmaz.

124. A felhatalmazás a jogszabályban felsorolt valamennyi vagy azok közül csupán egyes szabálysértésekre nézve határozható meg; személyi igazolvánnyal kapcsolatos kötelesség megszegése, valamint a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés tekintetében csak az igazgatásrendészeti szerv, illetőleg a BM Határőrség forgalomellenőrző pont beosztottja bízható meg.

125. Rendőrképző, illetve tiszthelyettes-képző iskolai végzettséggel nem rendelkező rendőr — véglegesítése után — helyszíni bírságolási jogkörrel csak akkor bízható meg, ha a helyszíni bírságolási ismeretekből az előzőekben meghatározott illetékes vezető vagy parancsnok előtt eredményes vizsgát tett.

126. Helyszíni bírság szabható ki:

A) a rendőrség hatáskörébe tartozó

a) ittas vezetés (Sztv 116/A. §) és a közúti közlekedés rendjének megzavarása (Sztv 116/B. §),

b) a 17/1968. (IV. 14.) Korm. számú rendeletben (R) meghatározott

— közúti közlekedési szabálysértések (R 43., 44., 45., 46., 47., 48., 51., 51/A. §),

— vasúti szabálysértés (R 52. §),

— vízi közlekedési szabálysértések (R 53., 55., 56. §);

c) a személyi igazolvánnyal kapcsolatos kötelesség megszegése (R 2. §),

d) a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés (R 4. §),

e) szeszesital kiszolgálása fiatalkorú részére (R 21. §),

f) lerészegítés (R 22. §),

g) jogosulatlan címerhasználat (R 29/A. § (1) és (3) bek.),

elkövetőjével szemben;

B) a tanácsi hatáskörbe tartozó

a) lakcímbejelentési kötelesség elmulasztása (R 3. §),

b) tiltott fürdés (R 15. §),

c) jégen tartózkodás szabályainak megszegése (R 15/A. §),

d) csendháborítás (R 23. §),

e) gépjármű menetokmányával elkövetett szabálysértés (R 42. §),

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /16

f) tömegközlekedési eszköz rongálása (R 42/A. §),

g) üzemi gépkocsival visszaélés (R 42/B. §),

h) köztisztasági szabálysértés (R 71. § (1) bek. a) pont),

i) közterület engedély nélküli használata (R 137. §),

j) parkrongálás (R 140. §),

k) tiltott helyen táborozás (R 142/A. §),

elkövetése miatt;

C) minden olyan tanácsrendelettel meghatározott szabálysértés elkövetőjével szemben, amely cselekmény helyszíni bírságolását a tanácsrendelet a rendőrségnek megengedi.

127. A helyszíni bírság kiszabásának módjai:

a) a helyszínen lévő elkövető részére

— nyugta átadásával, a helyszíni bírság összegének egyidejű átvétele mellett,

— a helyszíni bírság megfizetését szolgáló postai befizetőlap átadásával, ha az elkövető a bírságot a helyszínen nem tudja megfizetni;

b) a távollévő elkövető részére a postai befizetőlap posta útján való megküldésével.

128. Helyszíni bírság kiszabása helyett a szabálysértés elkövetője ellen feljelentést kell tenni, amennyiben

— a szabálysértés elkövetését nem ismeri el,

— a helyszíni bírságot nem hajlandó megfizetni, illetve

— a felajánlott postai befizetőlap átvételét megtagadja.

129. Az elkövető ellen — a cselekmény veszélyességi fokára, az elkövetés módjára és körülményeire tekintettel — feljelentést indokolt tenni

a) közúti közlekedési szabálysértés esetén, amennyiben

— az ittas vezetés szabálysértését elkövető vezető a gépi meghajtású járművel a forgalomba bekapcsolódott;

— a közúti közlekedés rendjének megzavarásával más személy könnyű testi sérülést szenvedett vagy a keletkezett kár a 15.000 forint értéket nyilvánvalóan meghaladja;

— az engedély nélküli vezetés szabálysértése esetén a gépjármű vezetését átengedő és a vezetést átvevő személy ellen, ha a vezetést átvevő semmiféle gépjármű vezetésére nem rendelkezik hatósági engedéllyel;

— az áthaladási elsőbbség vagy az előzés szabályainak megszegése szándékos volt vagy kirívó figyelmetlenségből eredt és megvalósításának módja folytán a közvetlen veszélyhez közelálló helyzet alakult ki;

— a forgalomirányítás tilos jelzése ellenére a járművezető továbbhaladt és ezzel balesetveszélyes helyzetet hozott létre;

— a vezető a KRESZ km/órában meghatározott, vagy táblával jelzett sebességét — műszeres méréssel (sebességmérővel) bizonyítottan — több, mint egyharmadával (a 60 km/óra alatti korlátozás esetén több, mint a felével) meghaladta;

— veszélyes (tűzveszélyes, mérgező, maró, fertőző sugárzó vagy robbanó) anyagot szállító jármű vezetője járművét őrizetlenül hagyta, illetve a követési, személyszállítási, megállási vagy várakozási szabályokat megszegte;

— gépjárművezetői engedély (igazolvány) visszavonása látszik indokoltnak;

b) vasúti szabálysértés elkövetője ellen, ha

— vasúti pályaudvaron a tilalmazott cselekmény elkövetésével másokat személyi sérülés közvetlen veszélyének tesz ki,

— a rendőr megítélése szerint az ügynek a helyszínen történő lezárása nem indokolt;

c) vízi közlekedési, az R 53—56. §-ban meghatározott szabálysértések esetén az ellen, aki

— a hajó nyilvántartására, a hajózás alkalmasságára,

— a hajóutak és kikötők létesítésére vonatkozó, illetve

— telelés idején a tűzvédelmi vonatkozású szabályokat megszegi,

— a vízi járművet túlterheli,

— a határvízi közlekedésre vonatkozó rendelkezéseket megszegi;

d) a rendőrség hatáskörébe tartozó egyéb szabálysértések esetén

— a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés miatt, ha a külföldi a bejelentési kötelességét 3 napon túl sem teljesíti, vagy a jelentkezésre előírt időben ismételten nem jelenik meg, illetve ha a tartózkodási engedély lejártának határidejétől számított 3 nap eltelt, vagy mint szállásadó eltűri, hogy a külföldi a kötelezettség teljesítését elmulasztja,

— fiatalkorú részére szeszesital kiszolgálása miatt, ha a kiszolgálás vagy a vezető részéről a kiszolgálás eltűrésének szándékosságához kétség nem fér;

— a lerészegítés következményeként botrányos részegség szabálysértése is megvalósult;

— a jogosulatlan címerhasználat szabálysértése miatt, ha az elkövető a Magyar Népköztársaság címerét — annak méltóságát durván sértő módon — járművön vagy ruházaton helyezi el; avagy a külföldi állam, vagy állami szerv címe-

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /17

rét, felségjelét vagy jelvényét állami vagy nemzeti ünnepeinken kihívó módon a ruházatán, vagy a bukósisakon viseli, illetve a járművét stb. díszíti vele;

e) a tanácsi hatáskörbe tartozó szabálysértések közül

— ha a lakcímbejelentési kötelesség elmulasztása a két hónapot meghaladja, vagy ha a szállásadó eltűri, hogy közrendre, közbiztonságra veszélyes személy a bejelentkezési kötelezettségének a jogszabályban előírt határidő alatt nem tesz eleget;

— parkrongálás esetén, ha az elkövető magatartása szándékos, az elkövetés módja feltűnően durva, vagy az okozott kár a 200 forintot feltehetően meghaladja, illetve értékre tekintet nélkül, amennyiben a fenntartó szerv jelenlévő vezetője vagy alkalmazottja a kár megtérítését igényli.

130. A kiszabásra kerülő helyszíni bírság összegét az elkövetett szabálysértés súlyának, az elkövetés módjának, okának, körülményeinek és esetleges következményeinek együttes mérlegelése alapján, differenciáltan kell megállapítani.

131. Az elkövetőt helyszíni bírság indokoltsága esetén csak akkor kell igazoltatni, ha

— feltehető, hogy diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvez, illetve fiatalkorú, vagy katona,

— a kiszabott összeget a helyszínen nem tudja megfizetni, a postai befizetőlap kitöltése céljából,

— baleseti ügyben a személyi adatok az igazolólap kitöltéséhez szükségesek.

132. A kiszabott bírság helyszínen történő megfizetése esetén a rendőr

— a nyugta-ellennyugta tömbből a helyszíni bírság összegével megegyező értékű szelvényt (szelvényeket) ad át az elkövetőnek,

— a szelvényt betűrendi sorrendben szakítja le a tőszelvényről;

— a szelvényt átadása előtt a bélyegző-lenyomat felőli részénél beszakítással érvényteleníti.

133. A helyszínen lévő elkövető postai befizetőlappal történő bírságolása során a rendőr a helyszínen

a) átadás előtt kitölti a postai befizetőlap mindkét oldalának az elkövetőre vonatkozó adatait (a feladóvevény rész), számjeggyel és betűvel is a helyszíni bírság összegét, az annak alapját képező szabálysértés megnevezését (aláhúzással), a nála maradó tőszelvény adatait és a tényállást érintő részét felolvassa, majd a megbírságolttal aláíratja;

b) a postai feladóvevény és a helyszíni bírság lerovására szolgáló levelezőlap-szelvényt együtt, egymástól el nem választva átadja a megbírságoltnak;

c) felhívja a megbírságolt figyelmét, hogy

— a helyszíni bírságot 15 napon belül a levelezőlap-szelvényen illetékbélyegben kell leróni és posta útján, ajánlott küldeményként kell megküldeni a címzett rendőri szervhez,

— a helyszíni bírság lerovásának elmulasztása esetén adók módjára történő behajtásra kerül sor.

134. Távollévő gépjárművezetővel szemben, vagy sebességmérő készülék fényképfelvétele alapján történő helyszíni bírságolás esetén

— előzetesen az illetékes nyilvántartó útján a gépjárművet üzemeltető (személy, vállalat, szerv stb.) adatait kell beszerezni, majd

— a postai befizetőlapot megfelelő tájékoztatással kell az elkövető címére megküldeni.

135. Jelentéktelen közúti közlekedési baleseti ügy a helyszínen figyelmeztetéssel vagy helyszíni bírságolással lezárható

a) egy elkövető esetén két példányban igazolólapot kell kitölteni,

— az elkövetővel a felelősségét megállapító rovatot alá kell iratni,

— a kitöltött igazolólap eredeti példányát a vétlen károsult részére át kell adni;

b) az elkövetők együttes felelőssége esetén mindkettőjükre nézve külön igazolólapot kell kiállítani

— a felelősséget megállapító rovatokat velük alá kell iratni,

— az eredeti példányokat részükre át kell adni;

c) a rendőr az igazolólap másolatát — a helyszíni bírságolás anyagában történő kezelés végett — parancsnokának átadja;

d) a baleseti intézkedés során kiszabott helyszíni bírság tőszelvényét, illetve a postai befizetőlap tőszelvényét B betűjelzéssel kell ellátni;

e) ha az elkövető az igazolólapon a felelősséget megállapító rovat aláírását megtagadja, a baleset miatt feljelentést kell tenni.

136. A helyszíni bírságolással kapcsolatos további feladatok:

a) a rendőr szolgálatának leteltével aznap, de legkésőbb három napon belül köteles a helyszíni bírságolás pénzösszegét illetékbélyegre átváltani, s azt a nyugta-ellennyugta tömb hátsó borítólapjának belső oldalára felragasztani. A felragasztott illetékbélyegek együttes értékének meg kell egyeznie a felhasznált nyugtaszelvények összértékével.

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /18

A nyugta-ellennyugta-tömb statisztikai adatlapját naponta kell kitölteni és a felhasználást követően összesíteni, illetve parancsnokának átadni.

A nyugta-ellennyugta-tömböt a rendőr visszaszolgáltatja, ha

— az összes nyugtaszelvényt felhasználta, illetve

— a felhasználás mennyiségétől függetlenül, ha egy hónapot meghaladóan nem lát el szolgálatot;

b) a postai befizetőlappal történt helyszíni bírságolás esetén a rendőr a tőszelvényt (mellékleteivel együtt) húsz napos határidőbe helyezi.

137. Amennyiben a helyszíni bírság lerovását igazoló levelezőlap-szelvényt a posta a rendőr szolgálati helyére megküldi, azt az azonos számú és sorszámú tőszelvényhez kell csatolni. Ezzel az ily módon kiszabott helyszíni bírság további intézkedést nem igényel.

138. A postai befizetőlappal kirótt helyszíni bírság 15 napon belüli teljesítésének elmulasztása esetén, további 15 nap elteltével a rendőr köteles

a) amennyiben a helyszíni bírságolás a postai befizetőlap átadásával történt, szolgálati úton, illetve parancsnoka útján az elkövető állandó lakóhelye szerint illetékes tanács szakigazgatási szervét a behajtás érdekében írásban megkeresni.

Az átirathoz csatolja a befizetőlap tőszelvényét.

Az átirat másolatát irattározni kell;

b) a távollétében megbírságolt gépjárművezető ellen szabálysértés miatt feljelentést tenni. A feljelentésben utalni kell a helyszíni bírságolásra és a nem teljesített helyszíni bírság összegére, fel kell tüntetni a megküldött postai befizetőlap sorozat- és sorszámát is.

139. A rendőr parancsnoka

a) a nyugta-ellennyugta és a postai befizetőlap-tömböket szigorúan számadásos nyomtatványként a központi ellátmányból az illetékes anyagi szerv útján igényli, majd nyilvántartásba veszi;

b) a tömböket fedőlapjukon a rendőri szerv fejbélyegzőjével, keltezéssel és aláírásával ellátja és a rendszeresített kimutatáson a rendőrrel átveteti.

A postai befizetőlap-tömb átadása előtt annak valamennyi levelezőlap-szelvényére címként rá kell vezetni (vagy bélyegezni) a szerv megnevezését, címét és irányító számát;

c) a tömbök kezelését, felhasználását negyedévenként ellenőrzi és a lerótt illetékbélyegeket a szerv bélyegzőjével, keltezéssel és aláírásával évényteleníti;

d) a lerótt illetékbélyeg hiánya esetén a rendőrrel szemben fegyelmi eljárást kezdeményez;

e) a tömbök selejtezésére a BM Titkárság által kiadott Irattári terv alapján rendelkezik (az érvénytelenítést követő egy év elteltével).

Záró rendelkezések

140. A szabálysértési ügyek illetékköteles beadványaira, valamint a helyszíni bírságolási tömbökre felragasztott illetékbélyegeket a 11/1966. (VI. 29.) PM számú rendelet szerint kell értékteleníteni.

141. A tárgyalás hangszalagra vételének bevezetéséről, valamint a nyomtatványok módosításáról és rendszeresítéséről a BM országos rendőr-főkapitány igazgatásrendészeti helyettese saját hatáskörében gondoskodik.

142. A szabálysértési ügyek intézésében érdekelt szolgálati ágak az 1/1975. (I. 25.) számú belügyminiszter-helyettesi utasítás alapján kiadott és hatályos Részletes cikkjegyzék szerinti nyomtatványokat használhatják.

143. A statisztikai adatszolgáltatás módosításáról a BM országos rendőr-főkapitány gondoskodik.

144. Ez az utasítás a kiadás napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 21/1975. (BK 6.) BM számú utasítás és a végrehajtására kiadott államtitkári utasítás hatályát veszti.

Dr. Horváth István s. k.,
belügyminiszter

Kiadja: Belügyminisztérium Titkársága

BM 80. 9. — 0501

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/15/1980 /19